

Lippóczy Norbert járt itt tegnap azzal a kéréssel, hogy 1973 szeptemberében nagyobb anyaggal menjek Tarnowba és Varsóba kiállításra. – Ami számomra elgondolkoztató; Petőfi és Bem-mel kapcsolatos lapoknak is kellene szerepelni –jövőben "megalkotandók". Bár az ilyenfajta ábrázolás tölem nagyon távol áll – és nem is érzem a mai művészetben szükségét – nem hiszem, hogy a közönség számára mondana-e többet, mint ahogyan Benczur történelmi festményeit nézegetjük. – Különösen azután nincs kedvem hozzá, hogy a Képcsarnoknál láttam a készülő Petőfi emlékalbum rézkarc-sorozat lapjait – van ott minden: kardot rántó Petőfi, ablakon kihajló Szendrey Júlia – falu végén kurta kocsmá, stb., stb. Elég volt egyszer végiglapozni. – Persze mindenfajta tematikus ábrázolásnál fönnáll ennek a veszélye, legjobb példa rá a Dózsa kiállítás.

Ami az emlékkönyvet illeti bármikor szívesen látjuk – ha lesz aki fölhozza – mert úgy látszik én nem igen jutok le Egerbe.

Szíves üdvözlettel

Lenke

1972. szept. 18.

Nagy szerencse, hogy a levelet megőrizték és így közkinccsé válhat. valószínűleg sok ilyen és hasonló, nagyon fontos és nagyon érdekes levél van elhunyt gyűjtők hagyatékában. Mindannyiunk közös érdeke, hogy e levelek megőrződjenek. Sok érdekes háttér-információval szolgálnak korunk egyik jelentős ága, a sokszorosító-technikával készülő ex libris alkotások készítőiről.

Palásthy Lajos

Ebergényi Libor
Könyveiből

Diskay Lenke linómetszete, X3

K I Á L L Í T Á S I K Ö R K É P

TÓTH RÓZSA: ANGYALI ÉRINTÉS

Szegeden a Ferencesek Alsóvárosi Kultúrházában nyílt meg művésztagunk, Tóth Rózsa "Angyali érintés" című kiállítása 2000. november 7-ikén. Az elhangzott megnyitóbeszédből közlünk részleteket.

"Tóth Rózsa a szegedi Tanárképző Főiskolán, majd a budapesti Képzőművészeti Főiskolán is megszerezte a rajztanári diplomát. Winkler László, Major Jenő, Fischer Ernő és Balogh Jenő voltak tanárai. A grafikai munkára Kopasz Márta inspirálta. Orosz nyelvből doktorált.

Munkáival egyéni és csoportos kiállításokon 1974-től szerepel. Grafikai eljutottak nemzetközi seregszemlékre, a FISAE ex libris kongresszusaira, német, francia, lengyel, orosz, spanyol kiállítótermekbe, Románia, Bulgária, Portugália, Szlovákia, Svájc, Belgium, Dánia és Kína kiállításaira.

Ismeretségünket Tóth Rózsával a kisgrafikának, azon belül az ex librisnek köszönhetjük. Művészetéről példaként, tényként mondhatom el, hogy a világ egyik legnagyobb exlibris-szakembere és gyűjtője, az Olasz Exlibris Egyesület volt vezetője, Gianni Mantero emlékére és tiszteletére külön kiadvány készült. Ehhez 150 művész küldött ex librist a világ minden részéről, de csak 60 lapot fogadtak el a terjedelem miatt, ezek között Tóth Rózsától kettőt.

A sokodalú művész jelenleg a József Attila Tudományegyetem gyakorló iskolájában és a HAMIDO művészeti magán iskolában tanár.

E tárlata az Angyali érintés a hely szellemének megfelelően a művész vallási témájú alkotásaiból összeállított válogatás. A Biblia erkölcsi kultúránk alapja, tanulságai örök érvényűek, így e kiállítás keresztény magyarságunknak millenniumi évfordulóján nemzetünk életének aktualitása.

Tóth Rózsa linómetszete, X3

A kiállítás bepillantást nyújt a művész teljes munkásságába, közelebb visz bennünket Tóth Rózsa megismeréséhez. Alkotásai, megőrizve tárgyilagosságukat, szólnak hozzánk, de nem bőbeszédűek. Különböző technikák mestereként gazdag anyaggal mutatkozik be: rajzok, grafikák, fekete-fehér és színes nyomatok, akvarellek, olajfestmények, vegyes technikájú képek és faragott szobrok dicsérik keze

munkáját. Alkotásai mély harmóniát sugároznak, komoly tartalmat hordoznak, segítenek önmagunk harmóniájának felépítésében. Ilyenek ikonszerű képei, Krisztus-ábrázolásai, Mária sorozata, a Szupataki templom c. képe, illusztrációi József Attila Betlehemi verséhez, a Háromkirályok, vagy Ady Endre: Szent Margit legendája, Virágos karácsonyi ének, Krisztuskereszt az erdön c. verseihez, hogy csak néhányat említssek.

Külön erénye, hogy képeinek kereteit is maga készíti és faragja, s fantáziáját dícséri, hogy mindegyik más és más motívumot hordoz. Faragásainál a görcsők is funkciót nyernek a deszkában.

Köszönjük Tóth Rózsa szép üzeneteit, további sok sikert és alkotókedvet kívánunk neki. A hely gazdáinak, vendéglátóinak is köszönjük, hogy lehetővé tették e találkozást".

Szepesváriné Rácz Mária

Tóth Rózsa linómetszete, X3

Tóth Rózsa fametszete, X1

KASS JÁNOS SZEGEDI TÁRLATA

A tárlatot megnyitó dr. Sonkodi Sándor szavaiból idézünk: "A Kass Galéria eddigi történetében számos igen magas művészi színvonalú és nagyon sokszor egészen egyedi kiállítást rendezett. Ilyen ez a most megnyíló is, ami a művészet és az orvostudomány találkozásáról szól. A honi művészet egyik legkiemelkedőbb művésze Kass János, akit alig hiszem, hogy – főleg Szegeden – be kellene mutassak, az orvostudomány történetének legkiemelkedőbb szaktekintélyeit, felfedezőit, tudósait örökítette meg grafikákban, érmeiken és bélyegeken. Ezeket a munkákat mutatja be, s a művészi értéken túl e kiállítás a hazai művészettörténetnek is kiemelkedő eseménye..."

Megpróbáltam utánanézni, hogy található-e olyan művész a múltban, aki az orvostörténelem kiemelkedő személyiségeit sorozatosan megörökíthette volna. Így találtam rá Zsámboki Jánosra (latin nevén Sambucus), aki a 17. században bécsi udvari orvos és orvospolihisztor volt, s aki az öt megelőző kor nagyhírű orvosait egy albumban és érmeiken örökítette meg. Ezt tette most meg Kass János, mert portrészorozata híres orvosok munkásságára emlékeztetve, elvisz bennünket az orvostörténelem legfontosabb eseményeinek a világába az ókortól napjainkig. E korszakváltó felfedezések orvosképviselőit szuggesztív megformálásban tekinthetjük meg grafikákon, bélyegeken és érmeiken...

A kiállítás rendezésében is érezhető Kass János művészi beállítású szemlélete, mint ahogy művészetének kifejezőmódja és témaválasztása is rendkívül sokoldalú. Erről így ír a 70. ik születésnapja tiszteletére megjelent kötetben Trogmayer Ottó régész és nyugalmazott múzeumigazgató: "Kass János életművén átizzik a késő-középkor szelleme és megjelenik a 21. század mindennapjainak vélt valósága is. Ő az, aki sokoldalú, akinek nem idegen a szobor, a képzőművészet, a könyv, a bélyeg, s most érett korban már a költészet sem."

Ezek után átengedem Önöket a művészetnek és meséljenek most már a kiállítás remekművei!" Dr. Sonkodi Sándor

A Délmagyarország 2001. január 26-i számában jelent meg a tudósítás Kass János legújabb kiállításáról: "Ma délután fél 5-kor a Kass Galériában dr. Sonkodi Sándor egyetemi tanár nyitja meg *Az orvostudomány úttörői* című kiállítást, amit Kass János grafikusművész alkotásaiból rendeznek. A tárlathoz jótékonyági akció is társul, amivel a Kossuth-díjas művész, a város díszpolgára a szegedi tumoros gyermekek gyógyítását kívája támogatni. Már nemzetközi híru grafikusként a nyolcvanas években javasolta a magyar postának, hogy orvosportrékból *Az orvostudomány úttörői* címmel bélyegsorozatot kellene készíteni. Hippokratésztól a vérkeringést felfedező brit Williams Harvey-en keresztül a magyar Semmelweis Ignácig tíz bélyeget adtak ki. A sorozatot több nemzetközi díjjal jutalmazták, például 1988-ban elnyerte a 38. Párizsi Őszi Szalon

Európai Filatéliai Művészeti nagydíját. A mostani szegedi tárlat ötlete akkor merült fel, amikor a Klebelsberg-ünnepség kapcsán az oktatási miniszter és Klebelsberg Éva nemrégiben ellátogatott a galériába. A szegedi orvostudomány alapjait Klebelsberg rakta le, amikor a trianoni döntés után a költségvetés honvédelmi fejezetétől pénzt elvonva, Szegedre telepítette a kolozsvári egyetemet. Ebből a koncentrált állami tőkeinjekcióból épültek fel a Tisza partján a klinikák és egyetemi épületek."

(Hollósi Zsolt).

MILLENNIUMI EX LIBRIS KIÁLLÍTÁS RÁKOSPALOTÁN

Horváth Jenő, vonalas klisé, P1

Cseh Gusztáv rézkarca, C3

A Rákospalotai Kincsőr Alapítvány a múlt évben kisgrafikai pályázatot hirdetett a Millennium tiszteletére, amelyről lapunk is közölt tájékoztatót.

A felhívásra hat, többnyire palotai kötődésű grafikumművész küldött be színvonalas, részben hagyományos, részben modern felfogású, de egyéni stílusú kisgrafikákat, közöttük olyan neves egyéniségek, mint a Munkácsy-díjas Gyulai Liviusz grafikusművész, vagy a KBK régi, ismert művésze, Kőhegyi Gyula. Ám nagyon szép, friss, eredeti műveket alkottak a fiatalabb generáció képviselői is: Havasi Dóra, Havasi Tamás, Kurucz Timea és Ósz Lucia. Elismerés illeti valamennyiüket. A beérkezett művek száma azonban kevésnek bizonyult ahhoz, hogy önálló kiállításaként bemutatható legyen. A rendezőket egyesületünk segítette ki abban, hogy sikeres kiállítás nyílhatott Rákospalotán a Csokonai Művelődési Házban, 2001. január 8-ikán.

Ezt követően szerkesztőségünk levelet kapott a rendezőtől, amelyet az alábbiakban közlünk, hiszen Egyesületünk sok tagját illeti, akik gyűjteményük sok szép lapját bocsátották rendelkezésre a millenniumi exlibris-kiállítás összeállításához.

Tisztelt Kisgrafika Barátok!

A rákospalotai Csokonai Művelődési Ház és a Kincsőr Alapítvány az elmúlt évben millenniumi exlibris-kiállítást hirdetett. Mivel kevés volt a beérkezett anyag, segítséget kértem Kőhegyi Gyula grafikumművész úrtól. Szerencsére én vettem át a fenti kiállításra behozott munkáit és beszélgetés közben megtisztult azzal, hogy megmutatta az Önök "Magyar történet műzsája" címmel szervezett kiállítás-sorozatának a katalógusát.

Személyén keresztül kerültünk tehát kapcsolatba az Önök Körével. A sors jóvoltából létrejöhett egy különös hangulatú, kettős bemutató. Úgy gondolom, hogy meglepő hatású esemény lett álmos kerületünk életében az a sokféle, kicsi grafika, ami januárban itt nálunk látható volt. Ime, kis méretben is lehet nagyszerűt alkotni!

A kiállítás egyik rendezőjeként köszönöm Önöknek – a Csokonai Művelődési Ház és a Kincsőr Alapítvány nevében is – hogy e gyönyörű, történelmi kisgrafika-sort bemutathattuk. A Ház adottságain belül a jövőben is lehetőséget nyújtunk egyéb kiállításaihoz. Egyesületük munkájához erőt-egészséget, lelkesedést, sok szerencsét és megfelelő támogatást kívánok, üdvözlettel:

Ferk Ilona

A millenniumi ex libris kiállítás és a Magyar történet műzsája című vándorkiállítás válogatott lapjainak bemutatóját dr. Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Írószövetség elnöke nyitotta meg. Szép szavakkal méltatta az irodalom és a képzőművészet testvérműzsáinak e nagyszerű találkozását. Az előcsarnok főfalán kaptak helyet az új, beérkezett kisgrafikák és ex librisek, majd ezek folytatásaként a legjelesebb magyar exlibris-készítő művészek lapjai, amelyek változatos stílusgazdagságban és képi megjelenítésben vezetnek végig a nézőt a magyar történelem viharos évezredén. A közönség soraiban szép számmal voltak jelen a KBK tagjai, valamint a műveket alkotó grafikumművészek.

K. Z.